

O B S A H :

§ 1. Definice psychologie jakožto vědy o duševním	1
§ 2. Pojem vědy a skutečnosti. Pro vědu jest skutečnost jen jedna. Minulost a přítomnost. Trvání a děj	4
§ 3. Zásada dostatečného důvodu. Evidence apriorní a aposteriorní. Východiskem psychologie může býti jen zkušenost	7
§ 4. Co znamená vycházeti od zkušenosti. Zkušenost vnější a vnitřní. Pojem čisté zkušenosti. Negativní stanovisko Riehlovo	9
§ 5. Pragmatistický pojem čisté zkušenosti. Elementy představové při vnímání smyslovém. Zkušenostní danosti. Eliminace přísad subjektivních z obsahu vjemu. V psychologii metafysika nemá místa	12
§ 6. Kritické ohledání empiriokriticizmu Avenariova a stanoviska Drieschova. Psychologie musí vycházeti od toho, co je ve zkušenosti bezprostředně dáno.	15
§ 7. Ve zkušenosti jest dán rozdíl jevů nazývaných duševními a hmotnými. Názory tomu odporující. Imanentní filosofové soudí, že jsou dány jen počítky. Názor Lippsov	18
§ 8. Arnošt Mach soudí na totožnost hmotného a duševního; odmítnutí toho názoru. Rozdíl hmotných a duševních jevů je ve zkušenosti dán, soudy to vyjadřující jsou evidentní	23
§ 9. Rozlišovací charakteristický znak duševnosti a hmotnosti. Duševní jevy jsou ty, v nichž si bezprostředně uvědomujeme, co se děje s tělem ...	26
§ 10. Külpova a Wundtova definice duševnosti. Quido Villa, Titchener. Není nebezpečí materialismu	29
§ 11. Psychologie jakožto věda o věcích. Münsterbergova známka duševnosti nestačí na úkony okultní	31
§ 12. Imanence a transcendence jako rozlišovací známky hmotného a duševního. Názor Brentanův a Witasskův. Kritika jich	34
§ 13. Jiné známky na označenou rozdílu hmotného a duševního. Všechny jsou nepřipadné, pokud nejsou obsaženy v naší definici	37
§ 14. Důsledky z definice jevů duševních jako bezprostředně uvědoměných. Vědomí a nevědomí. Jsoucno. Jednota vědomí, proud vědomí	40
§ 15. Vědomí jako fakt a zážitek. Bewusstseinstatsache. Stanovisko fenomenologické	43
§ 16. Uvědomění jest podstatným znakem duševního, není nevědomého duševna. Různé názory o nevědomém duševním. Substanciální nevědomo. Leibniz, Tomáš Ak., Herbart, Wundt, apercepce. Nevědomo voluntaristické ...	46
§ 17. Nevědomo spíritualistů, dvojí nevědomo Marešovo, Drewsovo. Lipps. Fichte	49
§ 18. Hylozoistické nevědomo Fechnerovo a Hartmannovo. Relativní nevědomo (podvědomo) Oldřicha Kramáře a Höffdinga. Evoluční hypoteza nevědomého u Faulknera a voluntaristů. Losskij, Geiger	56

§ 19. Ohledání důvodů, které berou zastanci hypoteze nevědoma duševního ze zkušenosti. Úkaz vybavení, částečná příčina, rozdíl jasnosti představ, představy volně stoupající, automatism	61
§ 20. Další zkušenostní doklady pro nevědomo; činnosti nevědomě vykonané, přeslechnutí, přehlédnutí, hypermesie, transcendentní čítání, instinkt a pud, přirozený výběr, přírodní mechanism	65
§ 21. Nevědomo a povědomo spiritistů a mystiků	71
§ 22. Dispoice, stopa pamětní; potenciální a latentní představy; nevědomé duševní vzruchy, experimenty Witasskovy. Není nevědomého duševna	73
§ 23. Problém obsahu stavů vědomí. Duševní jevy jsou uvědoměné reakce psychofysického individua. Analýza pojmu reakce; má dva momenty neodlučitelné: pasivní a aktivní	78
§ 24. Jednostranost behaviorismu, který přihlíží jen k reakci živých bytostí a docela ji odlučuje od dění přírody anorganické	80
§ 25. Reakce organismů je zprostředkována nervstvem. Oblouk čírový. Nejjednodušší reakce je reflex. Bechtěrevova reflexologie	82
§ 26. Vývojem nervových reflexů nelze vysvětliti vznik uvědomění. Každou reakci nutno chápati jako jednotný celek, při němž reaguje celý organism a ne pouze tato část. Nelze uvědomiti si více reakcí najednou a otázka kapacity vědomí je Wundtem nesprávně formulována a řešena	86
§ 27. Problém životnosti a problém uvědomění nabyt akutnosti v teorii vývojové ve formulaci: Kde ve vývoji je počátek života a kdy nastává možnost uvědomění. Názor Ingenierosův. Psychologie přijímá fakt životnosti a uvědomění jako poslední danost dále nevysvětlitelnou	90
§ 28. Objektivní a subjektivní moment v uvědoměném reflexu. Obsah stavu vědomí nekryje se s objektivním dějem reakce. Duševní není nikdy dáno samo o sobě, ale má svůj fyziologický korelát. Psychofysický paralelismus a spinozovský paralelismus metafysický	94
§ 29. Námitky proti psychofysickému paralelismu. Rickert, Sigwart, Driesch	96
§ 30. Poměr mezi fyziologickým a psychickým korelátem je současnost vylučující spojení kausální. Souhlasnost se stanoviskem zákona energetického	101
§ 31. Důsledky poměru korelátu jsou proti hypotese životní síly. Kritika vitalismu	104
§ 32. Neovitalism; pokusy přizpůsobiti životní princip fyzikálním předpokladům. Reinkovy dominanty, nehmotný podnět vybavení energie (Witassek) Müller, Becher, Ostwald, Driesch	107
§ 33. Nejsou-li stav vědomí a jeho fyziologický korelát v poměru příčinnosti, nelze o vzájemném působení duševního na hmotné, těla na duši, mluvit. Odpůrci tohoto názoru; Busse, Telegrammargument, Lipps	112
§ 34. Vznik představy o duši. Vznikla z otázky o původu a příčině života hned na úsvitě kultury a lze její vývoj stopovati na základě dat národopisných	117
§ 35. Jak se utvářela představa duše ve vývoji filosofického myšlení. Substanciální dualism, monism, pluralism. Vitalism, panpsychism, energetism, materialism	120
§ 36. Spinozův paralelistický monism	125
§ 37. Dokazování existence substanciální duše ze zkušenosti. Problém vědomí a problém představy osobnosti. Já. Vědomí a sebevědomí není jedno a totéž	127
§ 38. Witasskův důkaz o existenci duše z psychofysického paralelismu. Vědomí je nedefinovatelné; každá definice, o níž se pokusili filosofové, děje se kruhem nebo obrazem	130
§ 39. Duševní jevy jakožto uvědoměné reakce jsou děje a žádné trvalé útvary ..	133

§ 40. Závislost dění duševního na vlastnostech tělesného organismu a vlivech vnějších. Přírozenost, vloha, dědičnost. Darwin, Weismann, Mendel	135
§ 41. Dědičnost duševních vlastností je fakt zkušennostní a vysvětlování, jak to přijde že všechny podmínky se u rodičů redukuje do spermatu, náleží biologii. Dosud není zcela uspokojivé hypotezy	137
§ 42. Vlivy prostředí. Rozdělení jich. Mesologie	139
§ 43. Vlivy kosmické. Vliv měsíce; zákon periodicity, půda, klima, počasí. Výroční křivka duševní	141
§ 44. Vliv krajiny, kolerit, tvárnost, rozměrnost	147
§ 45. Vlivy společenského prostředí. Stáří a pohlaví. Fysiologická domněla, méněcennost ženy. Rozdíl typu ženy a muže	150
§ 46. K psychologii ženy; pudovost a emocionalita její	154
§ 47. Poslední danosti zkušenosti psychologické jsou zážitky vlastní. Problém objektivního zjišťování psychických dat. Podmínky jsou zde různé od podmínek zjišťování dat fyzické zkušenosti	156
§ 48. Neobjektivnost introspekce. Pochybnosti o možnosti vědecké psychologie. Kant, Comte. — Psychologie ekstraspektivní a Bechtěrevova reflexologie. Wundt	159
§ 49. Analýsa introspektivního procesu. Vnímání vnitřní: Höffding o možnosti sebe pozorovati. Nesnáze a vady introspekce	163
§ 50. Psychologie se bez introspekce neobejde. Nutno ji zobjektivisovati. Prostředky k tomu pokud jsou dány v ní samé	167
§ 51. Zobjektivnění dat psychických prostřednictvím korelátů fysiologických. Fysiologická psychologie. Její osudy, Wundt, Mareš, Lipps	169
§ 52. Experimentální metoda v psychologii. Přesný experiment není možný, a nutno vzít za vděk s experimentem v širším smyslu	175
§ 53. Zjišťování psych. dat prostřednictvím výrazových změn na povrchu těla; fyziognomika, lebozpyt, lidoznalství	178
§ 54. Princip vývoje a metoda srovnávací. Možnost vývoje v psychologii. Analogie duševního života	184
§ 55. Kde hledati a jak hledati analogii duševního života. Počátek duševního života. Dětská psychologie. Nevhodnost tohoto názvu	187
§ 56. Duševní život primitivní. Jsou různé kultury národů samostatné řady vývojové anebo jsou to různé stupně téže vývojové řady lidské? Schéma vývojové. Fylogeneze	190
§ 57. Život duševní lidís nervstvem defektním. Pathopsychologie a psychopathologie. Význam studia toho pro teorii psychologickou. Jak se zasloužili o psychologii psychiatři	194
§ 58. Duševní život zvířat. Problém určení duševnosti při pozorování reakcí zvířat. Kriterion duševnosti v tom, je-li, reakce určena vybaveninou	197
§ 59. Toto kriterion duševnosti činí možným experiment přesný. Behaviorism. Thorndike, Beziehungslehre	201
§ 60. Mezi jevy duševními nedá se příčiná souvislost stanoviti, nelze vysvětlovati jedny z druhých. Motivace ve smyslu příčiné souvislosti nemožná; psychologická pravdivost v dramate záleží v ukázání možnosti určité motivace	206
§ 61. Problém zvláštní psychické kausality. Kondicionalism. Verworn, Rádl, Mach, Kleinpeter. Wundtovy čtyři psychické zákony	213
§ 62. Kritika a odmítnutí Wundtových principů. Kausální souvislost nelze nahradit vyhledáním fysiol. korelátů, dějů posloupných. Úloha psychologického vysvětlování jest psychickou posobnost uvěsti ve vztah s kausální souvislostí fysiol. korelátů	217
§ 63. Třídění jevů duševních první podmínkou teorie. Pravidla třídění. Dělidlo. Vývoj třídění psychického.	223

§ 64.	Třídění v předvědecké řecké filosofii, Aristoteles, křesťanská filosofie scholastická, Bakonovo třídění věd a umístění psychologie v něm	225
§ 65.	Třídění u Descartesa a po něm v empirické psychologii u Wolffa a Kanta Trichotomie a dichotomie. Teorie mohutnosti, Herbart	229
§ 66.	Snaha redukovatí elementy psychické na jeden. Intelektualism, asocianism. Základním elementem počitek u Münsterberga a Zieheny; cit u Horwieze a Palackého, snaha u Beneke a voluntaristů	232
§ 67.	Dva elementy Lipps, Croce, Wundt, Brentanovo třídění	237
§ 68.	Trojstránkovitost jevů duševních potvrzuje se zkušeností. Kritika Jamesova názoru	238
§ 69.	Třídění jevů psychických je určeno trojstránkovitostí jejich, a tomu odpovídá rozdělení na jednoduché a složité. Nejjednodušší jev, od něhož vývoj duševního života počíná, jest počitek. Definice	241
§ 70.	Rozdělení jevů duševních na původní a odvozené. Zkřížením těchto dvou rozdělení dostaneme schéma celkového systému. Námitky proti správnosti tohoto schématu	542
§ 71.	Rozdělení psychologie na abstraktní a konkrétní. Psychická konkréta jsou psychofysické individuum a psychofysické kolektivum. Odtud konkrétní psychologie má část individuální a kolektivní	247
§ 72.	Popis statický a dynamický. Typologie. Genetická psychologie čili rodová.	248
§ 73.	Kolektiv není analogon organismu. Společnost. Sociologie a sociální věda, poměr k psychologii. Co jsou jevy sociální	251
§ 74.	Comte o psychologii. Absurdnost názoru, že psychologie jest závislá na sociologii a že ranžruje v stupnici věd po ní. Dilthey proti Durkheimovi. Revise názorů o předmětě sociologie	255
§ 75.	Tardeova, Durkheimova definice sociálních jevů, Essertier	259
§ 76.	Von Wieseova Beziehungslehre; pojem vztahu, sociální úkazy jsou činy. Relacionisté a funkcionalisté; kausalisté, finalisté. Worms. Duškova biosociologie	265
§ 77.	Názor Kozłowského a jeho třídění věd. Etika jako část sociologie musí býti vědecká, tudíž i sociologie. Osud sociologické vědy závisí na poměru jejm k etice	368
§ 78.	Fenomenologie v poměru k sociologii. Kracauer	272
§ 79.	Sociální jevy jsou sui generis a rozdílné od jevů psychických; neboť v jejich obsahu jsou mezi jiným také složky, které se vymykají psychické zákonosti kolektivní vědomí nemá s představou duše národa co činiti. Návrat k ideologii platónské u amerických a anglických sociologů	274
§ 80.	Fysická stránka kolektivní. Psychickému řešení vymyká se organisace a vznik společnosti. Poměr sociologie a sociální (kolektivní) psychologie	278
§ 81.	Psychologie teoretická a praktická čili užitá. Zvláštní disciplíny praktické psychologie jsou logika jakožto věda o zákonosti myšlení (formální logika), od níž je oddělen problém pravdy a poznání.	280
§ 82.	Druhá disciplína užité psychologie jest pedagogika, jakožto věda o výchově. Pojem výchovy, vzdělání i hygieny	283
§ 83.	Poměr pedagogiky k etice. Cíl výchovy nesmí se určovati filosoficky, nýbrž vědecky. Poměr výchovy k náboženství. Pedagogika experimentální. Zbytečnost zvláštní psychologie pedagogické	287
§ 84.	Třetí disciplína užité psychologie jest psychotechnika a čtvrtá je psychopathologie. Schéma rozdělení psychologie	294
§ 85.	Poměr psychologie k jiným vědám. Stupnice věd abstraktních a umístění psychologie v ní. Přehledné schéma	298
§ 86.	Poměr psychologie k filosofii	301